Alphen aan den Rijn

Mevrouw F. Verloop
(Forum voor Democratie)

Stadhuisplein 1
Postbus 13
2400 AA Alphen aan den Rijn
Telefoon: 14 0172
E-mail: gemeente@alphenaandenrijn.nl
Website: www.alphenaandenrijn.nl

Zaaknummer
3721593

Datum
18 november 2025

Contactpersoon
Programmateam energie

Programmateam Energietransitie

Onderwerp
Beantwoording Artikel 40 vragen

Geachte mevrouw Verloop,

Op 14 oktober heeft u Artikel 40 vragen gesteld over lokaal eigendom en Energiek Alphen. In deze brief vindt u onze antwoorden.

Vraag 1. Op basis van welke bepaling uit de nieuwe Energiewet stelt het college dat inwoners nu al stroom kunnen delen zonder tussenkomst van een leverancier of netbeheerder? Graag een expliciete verwijzing naar wetsartikel, toelichting of beleidsregel waarop dit is gebaseerd.

Het college doelde op local4local projecten waarin vraag en aanbod van elektriciteit zo veel mogelijk wordt afgestemd. Door het organiseren van deze gelijktijdigheid moet de energie gedeeld worden, dit gebeurt over het algemeen door middel van energiegemeenschappen. Energiegemeenschappen worden in de Energiewet als volgt omschreven (art 1.1, begripsbepaling):
'juridische entiteit die ten behoeve van haar leden, vennoten of aandeelhouders activiteiten op de energiemarkt verricht en als hoofddoel heeft het bieden van milieuvoordelen of economische of sociale voordelen aan haar leden, vennoten of aandeelhouders of aan de plaatselijke gebieden waar ze werkzaam is, en niet is gericht op het maken van winst.'.

Art 2.4 van de Energiewet gaat vervolgens in op de voorwaarden van een energiegemeenschap. Deze artikelen van de energiewet wijzigen per 1-1-2026. Dit kan op dit moment dus nog niet, maar voordat er een eventueel project in Alphen aan den Rijn gereed is, kan dit wel.

Vraag 2. De website van de Rijksoverheid geeft aan dat dit nog niet is toegestaan. Welke bron gebruikt het college om anders te communiceren?

Het college doelde op de pilots die op dit moment lopen onder het pilotprogramma van de Topsector Energie van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Hierbij ook doelend op de aanstaande wetswijziging van 1-1-2026, waarna het wel wettelijk toegestaan is. Zie ook het antwoord op vraag 1.

Vraag 3. Acht het college het wenselijk dat op bijeenkomsten in samenwerking met Energiek Alphen wordt gesproken over mogelijkheden die feitelijk (nog) niet zijn toegestaan of wettelijk geregeld?

Het college is er voorstander van om voor te bereiden op toekomstige mogelijkheden, mits duidelijk wordt aangegeven dat deze mogelijkheden op dit moment nog niet wettelijk ingeregeld zijn. Overigens opereert Energiek Alphen op dit moment zelfstandig m.b.t. energiegemeenschappen en ontvangen zij hiervoor geen subsidie van de gemeente, wel van de Provincie Zuid-Holland.

Vraag 4. Is het college bereid deze communicatie te laten toetsen op feitelijke en juridische juistheid voordat inwoners op kosten worden gejaagd met onhaalbare beloftes?

Nee, hiertoe is het college niet bereid.

Vraag 5. Erkent het college dat bij projecten waar fysieke verdeling van stroom of lokale opslag wordt voorgesteld, altijd overleg met de netbeheerder verplicht is?

Ja.

Vraag 6. Heeft Energiek Alphen bij lopende of aangekondigde pilots aantoonbaar afgestemd met Liander of TenneT? – Zo nee, is het college dan bereid dergelijke pilots op te schorten totdat voldaan is aan wettelijke voorwaarden? En wordt dit actief gemonitord door de gemeente?

Energiek Alphen ontvangt geen subsidie voor pilots of projecten aangaande energie delen en voert deze onafhankelijk van de gemeente uit. Het college is daarom niet bevoegd om dergelijke pilots op te schorten of te monitoren. Energiek Alphen ontvangt hiervoor subsidie van de Provincie Zuid-Holland.

Vraag 7. Erkent het college dat er geen directe koppeling is tussen de €660.000 subsidie en een concrete bijdrage aan de opwekdoelstelling van 0,32 TWh?

Ja, dat erkent het college. Op dit moment ontvangt Energiek Alphen geen subsidie voor projecten gerelateerd aan opwek.

Vraag 8. Acht het college het wenselijk dat deze subsidie doorgaat zonder vooraf vastgestelde prestatie-indicatoren over energieopwek, participatie of besparing?

Het college acht het wenselijk dat deze subsidie doorgaat. Op dit moment ontvangt Energiek Alphen geen subsidie voor energie-opwek en participatie. Voor de lopende projecten met betrekking tot besparing zijn prestatie-indicatoren afgesproken.

Vraag 9. Is het college alsnog bereid dit te corrigeren in de subsidierelatie 2025-2028?

Er is geen correctie nodig. Waar mogelijk worden per project prestatie-indicatoren afgesproken, nu en in de toekomst.

Vraag 10. Waarom wordt niet standaard geëist dat er buffers, garanties of stoppordeen zijn opgenomen bij coöperatieve projecten waar inwoners financieel risico lopen? Is het college bereid dit alsnog als eis op te nemen bij toekomstige subsidietoekenningen of beleidsafspraken?

Er is geen sprake van dat inwoners financieel risico lopen bij de projecten waar Energiek Alphen op dit moment subsidie voor ontvangt.

Vraag 11. Is het college op de hoogte van het feit dat elders in het land tientallen miljoenen euro's zijn verloren door coöperatieve investeringen via vergelijkbare constructies (zoals recentelijk gemeld in De Telegraaf, 25 september 2025)?

Het college heeft kennisgenomen van deze berichtgeving, er wordt echter niet verwezen naar dat dit coöperatieve projecten zijn. Dit zijn commerciële projecten, waar via een crowdfundplatform naar investeerders wordt gezocht. Deze crowdfundplatforms werken buiten het AFM toezicht om, dit is een belangrijke notie waar investeerders via een dergelijk platform zich bewust van moeten zijn. Dit vergroot het risico, maar heeft geen betrekking op coöperatief investeren.

Vraag 12. Welke lessen trekt het college daaruit, en hoe worden inwoners in Alphen beschermd tegen dergelijke risico's?

Het betreft hier geen coöperatieve projecten of geen lokaal eigendom, zie ook het antwoord op vraag 11.

Bronnen en onderliggende documenten

1. Beantwoording Artikel 40-vragen over Lokaal Eigendom en Energiek Alphen (september 2025);
2. Nieuwsbericht 'Derde avond Samen Slimmer Energieavond' (Energiek Alphen, 22 september 2025);
3. Overheidsinformatie over energiegemeenschappen en netbeheer: www.rvo.nl en www.overheid.nl;
4. Artikel Telegraaf (25 september 2025): ‘Mensen dachten groen te investeren, maar dreigen miljoenen te verliezen’;
5. Wet- en regelgeving: Energiewet (concept 2025), Elektriciteitswet 1998, ACM-beleidsregels netbeheer;
6. Gemeentelijk beleidskader Lokaal Eigendom (vergadering 12 juni 2025 en raadstukken);
7. Jaarstukken en subsidieovereenkomsten Energiek Alphen 2021-2028 (via raadstukken en begroting).

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Alphen aan den Rijn,

de wnd. secretaris,	de burgemeester,
F. (Flora) van den Berg	F.D. (Erik) van Heijningen